

## Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4143

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

1221

## D O G M A T I C I.

1222

&c. Liber II. agit de unitate diuine nature. III. de Trinitate personarum in communi et de pertinentibus ad ipsam. IV. de Deo patre secundum appropriatam sibi rationem primi principij. Libro V. agi de Persona Jesu Christi, et VI. de Peccatis et Virtutibus ex O. P. Scriptorib. T. I. p. 357. intelligo. Libri hi mole inter se inaequales in *Traſtatus*, hi vero in *Capita* abeunt. Opus integrum neque ipsis Bibliothecae mox citatae conditoribus videre contigit, ut testatur *ibid.* *Echardus*, qui dum *Scriptores* suos ederet, nondum responsum acceperat ex Abbatia *Corſendoncana* Can. Reg. in *Belgio*, ubi *Summae* nostrae pariter Exemplar extat. Extat vero etiam in *Vaticana*, et quidem signate *Libris* VI. teste *Montefauconio* in *Bibl. Bibl. Mſs.* T. I. p. 101. Nostrum deficit in *L. IV. Traſt.* 3. c. 8. de *Diuinatione* hisce verbis: cuius hec sunt uerba in fine celestis *yerarchie*. habet tamen adiectum *Indicem* alphabeticum, ex cujus folius inscriptione nomen *Ulrici de Argentina* innotescit.

## CCCXII.

209 Codex chartaceus lat. Sec. XV. Folior. nunc 165. f. partim per columnas, partim lineis longis exaratus, et rubricis distinctus sequentia complectitur Opuscula: I. *Hugonis de Novo Castro Victoriam Christi contra Antichristum*. Constat Capp. XXXVI. quorum primum usque ad ea verba: Denis Codd. Theol. V. I. P. II.

posset fallere mundum &c. e Cod. deperiit; incipit vero, *Waddingo* teste: *Non sum Propheta, nec Filius Prophetæ*. Ultima sunt: *Doſtoribus tamen relinquo determinandum si sint credenda*. Post quae nobis haec Rubrica subjicitur: *Finis huius tractatus de victoria christi contra Antichristum qui magistri Hugonis Parisiens. theologie et decretorum doſtor intytulatur et per eundem Hugonem editus sub anno domini. 1322. Scriptus est hic liber per me fratrem Michaelem. 1471. argn. (Argentinae) et finitus potencie virg. eiusdem anni*. Eodem quoque anno, sed sine loci mentione, typis lucem vidit, ut Exemplar Bibl. Caes. docet, et testantur *Loeſcherus*, et *Leichius* apud *Maitt.* et *J. Dom. Mansius* in edit. *Bibl. Fabric. med. et inf. Lat.* L. VIII. p. 290. qui tamen ex adiecto *Parisensis* non recte infert, autorem *Anglum* non fuisse, qualem *Balaeus*, *Pitſeus*, *Tannerus*, *Waddingus* faciunt, qui postremus in *Scriptt. O. M.* p. 179. natum in *Castro novo* (*New-Castle*) dioec. *Dunelmensis*, mortuum vero et sepultum in Conventu Ordinis *Parisino* tradit. Annus, quem librarius adsignavit, fortasse 1 (3) 39. vel 1 (30) 9. est. Anno enim 1322. *Hugo* noster Capitulo generali *Perusino* interfuit, ut apud *Waddingum* cit. habes.

II. fol. 31. rubro: *Eloquentissimi leonardi (Bruni) Aretini Ad illustrem dominam baptistam de malatestis pisauri &c. quam ad lectitandos eciam Gentiles non sine*  
B racione

ratione plurimum adhortatur. Initium: *Compulsus crebro rumore admirabilium uirtutum tuarum &c.* Ad calcem egregiae huius Epistolae adjecit Librarius: 1426. die 26. Augusti. Cl. Mazzuchellius Vol. II. P. 4. p. 2210. ejus Editiones enumerat, et Exemplaria Mss. quibus et nostrum adde.

III. fol. 36. Sequitur descriptio baden. id est. balneorum Constantiensium. Est nota illa Poggii Bracciolini Epistola tempore Constantiensis Concilii ad Nicolaum Nicolum celebrem Medicum Florentinum scripta de Badensibus in Helvetia, quo excurrerat, Thermis, quae incipit: *Si vales, bene est &c.* Per quendam contribulem meum scripsi ad te ex Constantia &c. et legitur in edit. Opp. Poggii Argent. 1510. fol. 68. in Paris. 1513. fol. 113. in Basil. 1538. fol. 297. Item inter Epistolas Aeneae Silvii, et in Tract. Contr. Gesneri de Thermis, qui extat inter Scriptores de Balneis, Venet. 1553. f. fol. 290. ubi tamen Epistola haec perperam dicitur ad Leonardum Aret. scripta.

IV. fol. 38. Theoderici cujusdam Narratio declamatoria de infelici Casu Alfonsi V. Aragonii, qui dum 1435. post mortem Joannae Neapolitanae regnum occupaturus Cajetam obsideret, a Philippo M. Duce Mediolani, Genuensibus, et obsessis erumpentibus terra marique victus, et una cum Fratribus Joanne Navarrae Rege et Henrico Infante

captus est. Initium est hujus modi: *Teodericus clarissimo uiro Ludowico de tolleto decretorum doctori plurimam salutem. Solebam ad te de hijs que in hac sacra synodo agebantur, ac de alijs minimis maximis mediocribusque rebus litteras uti preceperas mittere.* Synodus memorata non alia est ac Basileensis. Post Praefamen sat prolixum Narratio ipsa in VIII. Particulas dispescitur, quarum tres priores ipsam rei gestae seriem exponunt, quarta de Regum fortuna philosophatur, quinta consolatur Reges captos, sexta ad Catalanos et Aragonenses, septima ad Reges cunctos, octava peculiariter ad Regem Castellae (Joannem II) paraenetica est. Particula prima sic orditur: *Noti siquidem Vir disertissime antiquam controuersiam ac inueteratam questionem Illustrissimi principis regis Aragonum ad apulie regnum vendicandum. Illud quidem an jure vendicet, tu optime scis, nec fuit propositi hic enarrare.* — *Illustrissima iohanna Regina jam ut deo placuit Vite huius nexibus absoluta Omnes ferme principes. duces. Comites quidem et barones eius Regni Regi Aragonum debitam fidelitatem. deuotionem omnimodam obedientiam denique omnem ac reuerentiam prestiterunt. Quare rex ipse cum regni magnatibus ciuitatem illam fortissimam gaetanam muro maris septam ex ea parte qua terrestrem nescit obsidionem nauali exercitu. Ex alia vero firmo armatorum campo undique circumpressit. &c.* Ultima Opusculi sunt:



sunt: *Que si tibi grata erunt id et mihi erit pergratum, sin minus forte erga te valebunt erit satis factum officio meo Vale mi pater et domine prestantissime.* Ejus mentionem nullibi fieri video; quo luce dignius putem, cum res *Alfonsi I.* illustret, fugeritque solertissimum *Muratorium*. Scriptum esse paullo post fatalem ad *Cajetam* *καταστροφην*, inde liquet, quod autor *Alfonsum* captivum deploret, quem jam sequente anno 1436. *Philippus M. Vicecomes Mediolani* Dux libertati reddidit. Quis vero autor hic *Theodericus*? Prodiere 1484. *Coloniae* per *Job. Koelhoff* *Job. Gersonis* Opera Tomis III. adjuncto quarto, qui inter varia Aliorum Opuscula continet *Theoderici Vrie* O. Erem. S. Aug. Historiam Concilii *Constant.* inscriptam: *de Consolatione Ecclesiae* dicatamque *Sigismundo* Imp. Historiam hanc reproduxit *Herm. von der Hardt* T. I. P. 1. *Conc. Constant.* vitamque *Theoderici* hujus ex Scriptorum antiquiorum testimoniis digerere conatus est. *Germanus* est illi, cognomine *Vrie*, quasi *Frey* diceret, lectorque *Conventus Onabrugensis*; non tamen dissimulat vir ingenuus legi in *Bibliotheca Hispaniae*, quae *Andreae Schotti* est, T. II. *Francof.* 1608. p. 268. 4. *Theodoricus Vrias Hispanus* (O. Erem. Aug.) *Vir non contemnendae eruditionis reliquit opus de Consolatione Ecclesiae Argentine olim excusum. Floruit ad annum Christi M. CCCC.* neque negat, fieri potuisse, ut *Hispa-*

*nus* Theologus in *Germanicis* monasteriis ageret. An *Concilii Basileensis* tempora attigerit, incertum esse ait. At *Job. Schiphowerus* ejusdem Ord. *Conventus et Seculi in Chron. Comit. Oldenburg.* c. 9. testatur illum circa an. 1446. superstitem fuisse. Quidni igitur, quemadmodum *Constantiensi* Concilio interfuit, interesse potuit et *Basileensi*? Atqui autor *Narrationis* nostrae *Theodericus* ex *Basileensi* scripsit, ut supra vidimus, et *Hispanus* fuit, ut *Particula VIII.* *Narrat.* liquido demonstrat, qua ad Regem *Castellae* se convertit, eum *Principem et regem nostrum invictissimum* et *nostrae inclite nationis amplificatorem* compellando. In *Theoderici Vrie* porro Opere de *Consolat. Ecclesiae* nullius pariter Principis praeter *Sigismundum* Imp. fit mentio, quam *Ferdinandi* et *Alfonsi V. Aragonum*, idque eo animi sensu et adfectu, cujus nulla in homine *Germano* adparet ratio. Cum itaque et stilus utriusque Operis mire congruat, quid vetat opinari utriusque eundem esse autorem *Theodericum Hispanum*, pro vacillante illius aevi orthographia *Uriam*, *Vriam*, *Friam* dictum, donec certiora quis e *Germania* vel *Hispania* doceat.

V. fol. 42. rubro *Incipit somnium morale pharaonis ad dominum Theobaldum regem Nauarre.* Initium: *Victoriosissimo Principi potestates aereas debellanti domino Theobaldo Regi nauarre magnifico Campanie ac Brye Comiti palatino*

1227

C O D I C E S

1228

tino Suus *Johannes* (a Launha) vocatus *lemoracen.* (Lemovicensis) *bonum certamen certare cursum feliciter consummare. Rex uirtutum congressurus ad prelium &c.* Epistolae sunt numero XX. ingenii exercendi causa conscriptae inter *Pharaonem Regem Aegypti*, ejus Ministros, *Joseph Hebraeum*, et hujus inimicos, quas apud Judaeum *Nicolsburgi* in *Moravia* repertas primus edidit *J. Cph. Wagenfeilius* ad calcem Epistolae *de Hydraspide Altorf.* 1690. 4. et ex eo *J. Alb. Fabricius* T. I. *Cod. Pseudepigr. V.* T. p. 441. Cum vero in hoc exemplari deficerent Clausula *Ep. XVIII.* et integra *XIX.* et *XX.* Epistola, idem *Fabricius* *Bibl. med. et inf. Lat. L. IX.* e *Cod.*

*Bibl. Upsal.* ea supplevit. Sec. XIII. conscriptas esse *Theobaldi* I. aetas docet, qui tamen non, ut *Fabricius* habet, anno 1216. sed anno demum 1253. diem clausit. Si operae pretium foret, varia nostro e *Cod.* restitui possent. Ita *Ep. I.* pro *cusinum* non bene ariolatur *Fabricius* *callidum*, sed legendum est *chusinum consilium* scil. *Achitopheli* oppositum. Pro *xenium* malo *encinium*, quasi dicas, *primitias* (κοινων) vel donum, *Gallis les Etrennes.* *Ep. II.* pro *septemplex* prophetie lege philosophie, pro *lumen in signis* implicate melius *lumen significationis implicate &c.*

VI. fol. 54. Kalendarium rhythmicum cum Praefatione, cujus haec constructio:

*Finito legis n* *ubilo* *figura quiesc* *ente*  
*Respiret mens in i* *cor iubilet in m*

Commendata pluribus excellentia Legis novae prae veteri et

invocato Deo sic concluditur:

*Preterea laud* *abilem* *te deprecor reyn* *ardum*  
*Flagrantis odor* *theologie n*  
*Vt infra scriptis app* *lices* *correctionis li* *mam*  
*Et corrigendo rep* *obliquitatis ri*  
*Frons huius kalend* *arij* *finalis limes m* *embri*  
*Est caput janua* *Et cauda in dec*  
*Et mediis sub fid* *ibus* *laus christi acti* *onis*  
*Extollitur in yd* *kalendis atque n*

Menfium porro *Tabulae* ita concinnatae sunt, ut in *laterculis* dextris chronologia, in sinistris Citationes *Evangeliorum* in Ecclesia legi solitorum decurrant, medium vero eorum *Synopsis* eodem

operosissimo metro rhythmico constructa occupet. Cuivis praeterea *Menfi Versus* bini *Fastorum* instar praemittuntur. En *Januarii* initium.

*Fastorem*



1229

D O G M A T I C I.

1230

*Factorem iam prescindit et abluit vnda  
Paulus fit sanus obit agnes crimine munda.*

*Hic christus circumciditur § et yhesus nomi § natur  
Legaliter prec § iditur § qui legi domi §*

Adjecta est *Conclusio*, quae sic terminatur:

*Sed ne incuser o § cio § a lingua detrah §  
Cum quodam bono so § cio § concludo sic dic § ente  
Si plus protraherem poss § ent § mea carmina sp §  
Et sic desperem gaud § ent § breuitate mod § erni*

*Explicit conclusio libri deo gratias 1472.* Tum sequitur alius *Canon Evangeliorum per annum*, qui etiam in antiquioribus *Missalibus* impressis occurrit. Porro, si de Autore, qui se ipsum in poeticum hunc equuleum coniecit, opinio ferenda esset, vehementer inclinarem in *Petrum de Rosenbaym* Bojum, Coenobitam in *Austria Mellicensem* circa an. 1440. fato functum; praeterea enim, quod *Roseum* ejus *Memoriale Bibliorum*, de quo in *Historia Typogr. Vindob.* vernacula P. I. p. 246. commentatus sum, simili stupendo *μυχαμματα* contortuplicatum sit, plura ejus familia *Metrica* referuntur in *Bibl. Mellic. a Mart. Kropfio* p. 212. atque inter ea *Computus* s. *Computus*, qui titulus, si *Car. Ducangium* audias, *Opusculo* nostro adprime congruit. Duo olim *Computus* hujus extitisse *Mellici* exemplaria, sed utrumque deperisse testis est p. 215. *Kropfius*. Quid, si is in *Cod.* praesenti superesset?

VII. fol. 74. *Traſtatus Magistri Jordani de prerogatiua Romani Imperij.* Hunc titulum praecedit: *Memoriale Reuerendi Patris domini Jacobi de columpna Sancte marie in Via lata dyoc. cardinal. de prerogatiua Imperij Romani.* Sed perperam connexum cum *Prologo* ipsius *Jordani*, qui prima occupat et incipit: *Mentes hominum diuinis informate uirtutibus omnem arrogantiam et omnem adulationem naturaliter despicunt. Propter quod ut in presentia vestre dominacionis. sancte pater. ego humilis. et penitus inexpertus arrogantie viciū declinem. nullatenus etiam si scirem. intendere uellem ornatis sermonibus in hoc scripto. simplici narratione contentus &c.* Autoris certe haec sunt, non editoris, cujus dicatio incipit: *Nuper (itaque inferuit sciolus) vacante sede per mortem sanctissimi patris domini. N. (Niccolai) Pape III. dum ego indignus peccator in ciuitate viterbien. si sacramentum corporis et sanguinis domini nostri yhesu christi conficerem.*

B 3

ficerem. habens pre manibus librum mihi ad hoc de capella romani pontificis commodatum. Et cum ad illum locum canonis peruenissem ubi sancta ecclesia catholica orare consuevit pro antistite et pro rege ac alijs orthodoxis. memoriam quidem inueni antistitis ut oportuit sed regie dignitatis memoriam non inueni. Neque hoc casu uel scriptoris neglectione factum esse arbitrator. cum eundem defectum in libris religiosorum et secularium clericorum alias tam in urbe quam extra similiter inuenissem. Quo uiso uebementer obstupui. Recogitans qualiter olim dum auferendum esset uetus sacerdotium Et nouum inchoandum Illi qui tunc esse debuerant peculiaris dei populus uidelicet iudei et eorum summi sacerdotes ad eam deuenerant demerentiam ut peccatis suis exigentibus in passione filii dei ueraciter possent dicere regem non habemus nisi cesarem. Eodem modo timui et timeo Quod cum ecclesia romana ad eum statum perueniet ut etiam posset dicere regem non habemus nisi pontificem Tunc talis tribulatio uentura sit in clericis. Qualem antea uenisse cognouimus in iudeis. Sed tucius esse puto tacere. quam de hac materia plura loqui. Vnum tamen audeo addere Quod idem deus qui creauit celum. creauit et terram. Qui creauit solem creauit et lunam Qui creauit marem creauit et feminam Qui creauit superiorem creauit etiam inferiorem rationis portionem. Et quemadmodum romanorum aquila una volare non potest ala Sic etiam

neque petri nauicula inter huius seculi procellas et turbines vno remo ducitur in directum. Et columba que tantum vnā haberet alā Non solum auius celi. sed etiam bestiis terre cederet in rapinam. Nullum siquidem animal monstruosum ordinatam uel diuinam uitam habet. Hinc est quod ego quamuis penitus inscius et inexpertus cum verecundia et tremore. offerre presumo dominacioni vestre pater sancte quoddam scriptum viri doctissimi et venerandi magistri Jordani canonici osnaburgensis. quod ipse ad petitionem quorundam amicorum suorum de prerogatiua romani Imperij edidit Orans et deprecans dominum iesum ut in persona uestre pietatis et mee paruitatis effectum habeat uersiculus ille psalmi in quo propheta orat dicens Iocundum sit ei eloquium meum Ego uero delectabor in domino. Totam dedimus hanc Jacobi de Columna Card. editoris dedicatorem, cum quia illam ignorarunt Basil. J. Herold, qui Jordani Opusculum lat. et germ. in lucem dedit Basileae 1559. 8. et Sim. Schardius, qui illud ibid. 1566. inter Scripta de Jurisdict. Autorit. et Praeeminentia Imperiali ac Potest. Eccl. rursus prelo in f. p. 297. subiecit, tum quia in editione antiquiori Romae circa an. 1476. literis fratrum Udalr. et Lupi Han f. Gallorum 4. cujus notitiam Cl. P. Job. Bapt. Audiffredio in Cat. Hist. crit. Editt. Rom. Sec. XV. ad p. 370. debemus, Dedicatoria haec quidem habetur, sed abest nomen



1233

D O G M A T I C I

1234

nomen *Jacobi de Columna*, viri, ut ait *Ptolemaeus Luc.* in *Hist.* sua, *magnae maturitatis et innocentiae et religionem amplexantis*, qui multa sub *Bonifacio VIII.* passus, sed a Successore restitutus in integrum anno 1318. obiit, ut pluribus *Ciaconius* et alii. Opusculum porro ipsius *Jordani*, quem *Heroldus suprac.* perperam Magistrum generalem *Ord. Praed.* alii *Augustinianum* dictum de *Quedlinburgo* s. *Saxonia* credidere, sic incipit: *Multipharie multisque modis dominus vniuersorum in diebus sue carnis dignatus est honorare romanum imperium &c.* Post ea verba: *ures habent et non audient*, *Schardii* p. 300. Librarius noster erronee subiecit: *Explicit tractatus magistri Jordani.* Procedit enim Codex noster, sed multum interpolatus et fusior cum *Schardio* usque ad *Fridericum II.* qui *ultimus* dicitur, in quo post ultima verba: *ad exercitum electorum*, Noster prosequitur: *Nouissime autem diebus istis postquam Imperium per annos quasi triginta duos vacauerat. visitauit deus plebem suam et suscitauit ei principem serenissimum Rupertum* (*Rudolphum*) *de habsburg comitem in eius electione concordie et coronacione solempnissima sicut dei gratia cunctis manifestissime apparuit*, Sic etiam in ipsius *promocione diuinum auxilium nunquam se subtraxit.* Sed ego ad describenda huius *viatoriosi regis* *magnalia* manum retrabo, quoniam ad hoc me penitus insufficientem recognosco. Ignorarunt hanc *περίκο-*

*πην* *Heroldus* et *Schardius*; legitur vero in edit. *Rom. suprac.* ibique *Rudolphus* audit de *Haldensburch comes prope Basileam*, teste *Audiffredio*, qui inde et aevum *Jordani* elicit, nisi fortasse totus iste locus a Scriptore posteriore insertus fuerit. Reliqua usque ad finem, sed alio ordine, etiam apud *Schardium* leguntur. Nihilominus tamen *Juris publici Germaniae* studiosi non sine fructu codicem nostrum adibunt, de cujus Autore insuper consuli potest *Oudin* T. III. col. 626. qui Editionis nascente typographia procuratae et sine auctoris nomine de *Commendatione Romani Imperii* inscriptae meminit, quae utique *Romana suprac.* non est.

VIII. fol. 80. rubro: *Incipit physonomia domini Alberti Ordinis fratrum Predicatorum.* Initium: *Physonomia dicitur quia diuinare docet de effectibus hominum per phisicas formas membrorum &c.* Excerptum est solummodo ex ipso *Alberti Tractatu*, quem habes in edit. *Opp. omn. Lugd.* 1651. T. VI. *Tract.* 2. c. 2. p. 20. f. *Definit: qui ad canes blandientes referuntur.*

IX. fol. 88. rubro: *Ludus cartularum moralisatus.* *Incipit Prologus.* Initium: *Secundum sententiam doctorum Mundus iste sue totum vniuersum regitur a deo &c.* De foliis lusoriis haec: *Hinc est, quod quidam ludus qui ludus cartarum appellatur hoc anno ad nos peruenit scilicet anno domini 1377.* De se ipso Autor: *Vnde ego frater iohannes in ordine predicatorum*

1235

C O D I C E S

1236

dicatorum minimus nacione theuthonicus sedens quadam vice in mensa abstractus reuoluens in corde meo hinc inde statum mundi nunc currentis. Et ex abrupto mihi ludus cartularum et quomodo ad statum mundi posset aptari cepi ymaginari &c. De tractatu suo vir festiuis: Si continget aliquem passum non omnibus esse intelligibilem sed aliquibus obscurum et difficilem, tales exeant in buckhem (Beuggen hodie f. Bücken) et iterum in Rimuelden reuertantur et procedant ulterius hunc tractatum legendo — Dictus enim passus est periculosus nauigio (Rhenum) transeuntibus. Ideo plures in hoc passo exeunt et in alio termino reuertuntur. Habes hic Patriam, Conditionem, Aevum Autoris, qui deinceps Opus suum in Partes III. dividit. Intendit enim 1°. ludum cartularum in se describere quoad materiam et modum ludendi. 2°. ipsum ludum ad mores trahere seu nobilibus dare normam viuendi. 3°. ipsos populares instruere seu eos informare de modo uirtuose operandi. Atque haec Parte I. Capitibus 6. altera 5. tertia 12. exequitur, relictis in Codice nostro spatiis figurarum, quibus textus illustrari debuisset. Ultima Operis sunt: Et hoc de quarto membro sufficiat et per consequens de toto tractatu. Dein rubro: Explicit ludus cartularum 1472. Ineditum censeo et probe distinguendum ab aliis duobus Tractatibus, quos in simili materia alii duo e Praedicatorum familia Viri edidere. Primus est Ja-

cobus de Cessolis, Cassolis, unde corruptum Tefsalis et plane Theffalonia, Gallus, cujus Opus de moribus hominum et de officiis nobilium super ludo Scaccorum sub finem Sec. XIII. aut initium sequentis, et quidem, ut ait Breikopffius in Specim. vernac. de Orig. Chartar. lusoriar. Lipsiae. 1784. p. 115. 4. circa an. 1337. scriptum, in varias linguas versum, et mox sub Typographiae exordia prelo subjectum habemus, quemadmodum Breikopffius l. cit. Quetifus in Scriptt. O. P. T. I. p. 471. et alii testantur. Alter est M. quidam Ingoldus ejusd. Ordinis, qui lingua teutonica elaboravit Das guldin spil nempe Lufum aureum, in quo, ut ait titulus, septem Peccata Capitalia totidem lufuum generibus illustrantur. Impressit Lufum hunc Güntherus Zeiner Augustae 1472. c. figg. f. videoque ex Praef. Ingoldum decerpisse quaedam ex Scacchiludio (schaffczagel spil) Jacobi de tefsalis, ut Socium suum appellat; ignorasse vero Johannis nostri, quamvis conterranei sui, Tractatum. Ex quo videri posset, illum ante Johannem scripsisse. Sed, praeterea, quod neque Johannes Ingoldi meminere, locus ille, quo Ingoldus de foliorum lusu differit, satis persuadet, illum posteriorem fuisse. Ait enim de eo: Als ich gelesen han, so ist es kumen in teutsch land des ersten in dem iar da man zalt von crist geburt, tausent, drihundert iar. Vides, ut se ad aliorum referat autoritatem velut testis aetate

te



1237

D O G M A T I C I.

1238

te remotior cum *Johannes* no-  
ster, ut supra dictum est, diserte  
annum adventus 1377. eum ip-  
sum, quo scribebat, adsignet.  
Atque annus hic exacte iis con-  
gruit, quae solertissimus inquisi-  
tor *Breitkopfius* hac de re p. 9.  
post *Murrium* adnotavit.

CCCXIII.

292 Codex chartaceus lat. Sec.  
XVI. Folior. 543. f. hunc prae-  
fert Titulum: *Divina admirabilis*  
*Beati Amadei Apocalypsis*. In qua  
*precipua Fidei ac Religionis no-*  
*stre Mysteria et Sacramenta ita*  
*profunde aperteque explicantur, ut*  
*nullus penitus de illis tam Philo-*  
*sophis quam Theologis supersit ob-*  
*scuritatibus locus*. Adjicitur, testi-  
monio *Joh. Euf. Nierembergii*  
in *Libro de Aff. et Amore erga*  
*Mariam V. c. 8*. Originale hu-  
jus Libri servari in *Bibl. Regia*  
*S. Laurentii in Escuriali*. Id,  
quod confirmat *Nic. Antonius*  
*Bibl. Hisp. vet. L. X. c. 13. p.*  
*208*. ubi addit, Opus jam per  
manus omnium curiosorum passim  
ire; corruptum vero ab aliis,  
multisque erroribus scatens ipsi  
*O. M. Chronographi Gonzaga*  
et *Waddingus* non diffitentur,  
adstipulantibus vulgo Autoribus  
aliis, quos citat *Theoph. Raynaudus*  
in *Joh. suo Evangelista*, quos  
inter *Cornelii a Lapide* jocum dis-  
simulare nequeo, ad *C. I. Apoc.*  
dicentis: Angelum *Amadeo* col-  
locutum *Scotistam* fuisse. Erat  
porro *Amadeus* hic e nobilissima  
*Lusitaniae* familia oriundus, an-  
Denis Codd. Theol. V. I. P. II.

teaque dictus *Johannes Menesius*  
*de Silva* Eremita primum *Hiero-*  
*nymitanus*, post in *Italiam* trans-  
gressus Sodalitioque *Franciscano*  
adscriptus mira ibi pietatis opi-  
nione claruit, diemque *Mediola-*  
*ni* 1482. clausit, postquam *Six-*  
*to IV.* conscientiae arbitrum egis-  
set. Opus suum ita orditur: *Ego*  
*Amadeus* fui raptus ex spelunca  
mea, ubi orabam, in *Monticulum*  
quendam, et in *Rota*, ubi Deo  
astabant Angeli, et *Animae Sanc-*  
*torum*, quos colimus et uenera-  
mur, et dum ibi essem, pauor ac  
tremor me obruit, nec sciebam uer-  
bum proferre, sed eram quasi ho-  
mo sine sensu et cognitione. Tunc  
astitit mihi *Vir aspectu decorus*,  
facie et uultu rutilans, et talibus  
uerbis me alloquitur dicendo: Cog-  
noscis me, serue Dei? ad quem  
ego; Domine mi, nunquam am-  
plius in loco isto fui, nunquam ta-  
lem cætum uidi, nunquam talem  
splendorem sensi, quomodo te ag-  
noscere possum? At ille; *Ego*  
sum *Gabriel* ille &c. Atque hinc  
novae *Apocalypses*, quibus in-  
cumbant ingenia, quae *Vetus*  
non fatis exercet. Finis Operis:  
legi isti *Vestree* aliam non succes-  
suram, quia *Regni Christi non erit*  
*finis*. Adjecit Librarius: *Expli-*  
*cit Aureum hoc imo prorsus Di-*  
*uinum Opus Reuelationum Bea-*  
*ti Amadei*, cui *J. Alb. Fabri-*  
*cus*, qui inde *Psalmos II.* pro-  
tulit, integro inter *Apocrypha*  
sua locum dare potuisset, nisi  
temporibus nostris tam vicinum  
esset.

C

CCCXIV.